

Paikkatietoasiain neuvottelukunta

Neuvottelukunnan toimikauden 10. kokous

Aika: Torstai 14.6.2018 klo 9.00–12.00
Paikka: Julkisuus/OM (1. krs), Eteläesplanadi 10, Helsinki

Osallistujat

Puheenjohtaja

Antti Vertanen, maa- ja metsätalousministeriö

Neuvottelukunnan jäsenet

Alfred Colpaert, Itä-Suomen yliopisto
Ari-Pekka Dag, sisäministeriö
Saku Härkönen, ympäristöministeriö
Mari Laakso, maa- ja metsätalousministeriö (vpj)
Mirja Metsälä, Espoon kaupunki
Pasi Piela, Tilastokeskus
Reijo Prokkola, Liikennevirasto
Tarja Riihisaari, Ilmatieteen laitos
Kimmo Soukki, Terrasolid Oy
Riitta Teiniranta, Suomen ympäristökeskus (Jukka Santalan sijaisena)
Juha Vilhomaa, Maanmittauslaitos

Vierailevat asiantuntijat

Kari-Pekka Karlsson, maa- ja metsätalousministeriö

Sihteeristö

Panu Muhli, Maanmittauslaitos
Claudia Bergroth, Maanmittauslaitos (siht)
Minna Veseloff, Maanmittauslaitos

Poissa

Niina Ahtonen, Geologian tutkimuskeskus
Riitta Autere, valtiovarainministeriö
Kai Karsma, työ- ja elinkeinoministeriö
Olli Lehtilä, liikenne- ja viestintäministeriö
Aulikki Pakanen, puolustusministeriö
Aleksi Yrttiaho, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Muistio

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi kokoukseen.

Neuvottelukunnan tuleva varapuheenjohtaja, toukokuussa maa- ja metsätalousministeriössä aloittanut paikkatietoasiain asiantuntija Mari Laakso esittäytyi. Jäsenmuutos päivitetään asettamispäätökseen. Puheenjohtaja kehotti neuvottelukunnan jäseniä ilmoittamaan mahdolliset muut tiedossa olevat jäsenmuutokset, jotta asiat saadaan käsiteltyä samalla hallintomenettelyllä.

Kansallisen aineistoluettelon päivitys lisättiin kohtaan muut asiat. Muilta osin asialista ([liite 1](#)) hyväksyttiin ilman muutoksia.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Neuvottelukunta hyväksyi edellisen kokouksen [muistion](#) muutoksitta.

3. INSPIRE-toimeenpano

3.1. MIG-työn tilannekatsaus

Bergroth esitteli MIG-työn tilannekatsauksen ([liite 2](#)).

INSPIRE Maintenance and Implementation Group (MIG) sekä INSPIRE-komitea (IC) kokoontuvat Brysselissä 21.–22.6.2018. Kokousten asialistat (liitteet 3-4) ja tähän asti saapuneet liitemateriaalit ovat olleet jaossa ja ne on lisätty Confluence-työtilaan.

Euroopan komission kesäkuussa 2017 julkaiseman [ympäristöpolitiikan raportoinnin ja seurannan toimivuustarkastuksen](#) (*Reporting Fitness Check*) seurauksena INSPIRE-direktiiviin ja yhdeksään muuhun ympäristödirektiiviin on ehdotettu lakimuutoksia raportointikäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi ja sujuvoittamiseksi. Uuden asetusehdotuksen ([liite 5](#)) tavoitteena on karsia turhia raportointivelvoitteita ja keventää raportoinnista koituvaa työtaakkaa, lisätä tiedon avoimuutta sekä synkronisoida ja automatisoida raportointia.

Jäsenmaiden alustavat kommentit olivat käsittelyssä Brysselissä 11.6.2018. Tulevia käsittelypäiviä ei ole vielä päätetty. Asia toimitetaan tiedoksi myös eduskunnalle.

INSPIRE-direktiivin osalta ehdotetut muutokset koskevat direktiivin 21 ja 23 artiklaa.

- *21 artiklan 2 kohdan korvaaminen:*
Jäsenvaltioiden on ajantasaistettava ja julkaistava yhteenvetokertomuksensa vuosittain viimeistään 31.3. Samalla seurantatietojen toimittamisen määräaika aikaistuisi toukokuulta (15.5.) maaliskuun loppuun.
- *21 artiklan 3 kohdan kumoaminen:*
Kolmivuotisraportointia koskeva velvoite poistetaan.
- *23 artiklan korvaaminen:*
23 artikla korvataan säännöksillä säännöllisen EU:n laajuisen yleiskatsauksen luomiseksi ja direktiivin tulevaan arviointiin valmistautumiseksi.

Ehdotetut muutokset on kuvattu tarkemmin liitteessä 5. Samalla muiden ympäristödirektiivien (mm. 2002/49/EY, ympäristömeludirektiivi) raportointikäytänteitä ehdotetaan yhdenmukaistettaviksi INSPIRE-direktiivin ja sen periaatteiden mukaiseksi sekä hyödyntämään INSPIRE-aineistoja raportoinnissa.

Aihe on asialistalla tulevassa MIG-kokouksessa. Agendakohtaa koskevaa materiaalia ei ole vielä toistaiseksi toimitettu jäsenmaille.

Neuvottelukunta kannatti asetusehdotusta.

Komission päätöstä seurannasta ja raportoinnista (2009/442/EC) koskevaa materiaalia ei ole vielä toistaiseksi toimitettu jäsenmaille. Materiaalien valmistelun viivästymisen vuoksi äänestystä lainsäädännön muutoksista ei järjestetä tulevassa kokouksessa.

Komissio on laatinut dokumentin muutosehdotuksista yhteentoimivuusasetukseen (1089/2010) sekä tekniseen ohjeistukseen ([liite 6](#)) saapuneiden kommenttien pohjalta. Dokumentissa ehdotetaan muun muassa koodilistojen poistamista asetuksesta ja korvaamista viitteellä INSPIRE-Registry-luettelopalveluun sekä muutoksia Statistical Units, Population Distribution & Demography and Human Health and Safety -tietomalleihin. Lisäksi ehdotus sisältää useita pieniä korjauksia sekä teknologien kehityksen vaatimia mukautusehdotuksia.

Neuvottelukunta kannatti ehdotettuja muutoksia.

MIG-työohjelmaan ehdotetaan lisättäväksi uutta työaihetta: 2018.1 Monitoring and reporting 2019 ([liite 7](#)).

Neuvottelukunta kannatti uuden työaiheen lisäämistä työohjelmaan.

Osana MIG-työohjelman *2017.3 Improved client support for INSPIRE* -työaihetta on laadittu [kysely](#) INSPIRE-aineistojen käytettävyydestä. Kyselyyn toivotaan vastauksia kesäkuun aikana. Mikäli vastausten määrä jää alhaiseksi, työryhmä lakkautetaan. **Puheenjohtaja kehotti neuvottelukunnan jäseniä vastaamaan kyselyyn ja jakamaan kyselyä eteenpäin verkostoissaan.**

2017.2 [Alternative encodings for INSPIRE data](#) -työryhmään haetaan asiantuntijoita. Sihteeristö toimittaa kansalliset ehdotukset kootusti perjantaina 15.6.2018.

INSPIRE-komitean kokouksessa päätetään komitean työjärjestyksen (*Rules of Procedure*, [liite 8](#)) hyväksymisestä sekä käsitellään tulevia mahdollisia lainsäädännön muutoksia. Tulevassa kokouksessa ei vielä äänestetä lainsäädännön muutoksista.

Sihteeristö lisää vielä saapumattomat kokousmateriaalit neuvottelukunnan työtilaan niiden saapuessa.

3.2 Kirje INSPIRE-velvoitetuille viranomaisille

Kirje on valmis toimitettavaksi, ja maa- ja metsätalousministeriö lähettää sen viimeistään viikolla 25. Kirjeen jakelua on laajennettu kattamaan INSPIRE-velvoitetujen viranomaisten lisäksi myös ministeriöt. Myös neuvottelukunnan jäsenet on lisätty mukaan jakeluun.

3.3 Laajennetun sihteeristön työsuunnitelman seuranta

Velvoitetuille viranomaisille toimitettavan kirjeen (ks. kohta 3.2) toimittaminen laajennetulla jakelulla edistää laajennetun sihteeristön työsuunnitelman toimenpidettä *H.1 Päättäjien sitouttaminen*. Toimi korvaa aiemmin suunnitellun tehtävän laatia ministeriöille esitys INSPIRE-toimeenpanon integroimisesta tulosohtaukseen. Muilta osin työsuunnitelmasta ei ole uutta raportoitavaa.

Keskustelussa todettiin, että myös paikkatietopoliittinen selonteko sekä on merkittävässä roolissa päättäjien sitouttamisen edistämiseksi. Päättäjien sitouttamista edistävät tahoillaan myös neuvottelukunnan jäsenet viemällä viestiä eteenpäin omilla organisaatioissaan ja verkostoissaan.

4. Paikkatietopoliittisen selonteon tilannekatsaus

Hankepäällikkö Kari-Pekka Karlsson esitteli Paikkatietopoliittisen selonteon tilannekatsauksen ([liite 9](#)).

Selontekoa käsiteltiin eduskunnan lähetekeskustelussa 23.5.2018, ja selonteko on nyt eduskunnan käsittelyssä. Maa- ja metsätalousvaliokunta toimii selonteon mietintövaliokuntana. Lausunnon toimittavat valiokunnat on listattu liitteessä 9. Toimenpideohjelma voi käynnistyä virallisesti vasta eduskuntakäsittelyn jälkeen. Mikään valiokunta ei vielä ole kutsunut asiantuntijoita kuultavaksi asiasta.

Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) valmistele parhaillaan selonteon toimenpideohjelman hankesuunnitelma- luonnosta, jota on muokattu ja täydennetty keväällä tehtyjen muutosten mukaisesti. Luonnoksessa tehdään alustavat tavoitteet projekteille ja osaprojekteille. Visualisointi osaprojektien luonnoksesta ja kokonaiskuvan riippuvuuksista löytyy liitteestä 9.

MMM on julkaissut selonteosta ruotsin- ja englanninkieliset käännösversiot, jotka ovat saatavilla selonteon [kotisivuilla](#).

Keskustelussa nousi esiin kysymys toimenpideohjelman rahoituksesta. Hankepäällikön mukaan jatkotyön rahoituksesta vastaa MMM. Mahdolliseksi kanavaksi kuntien toimenpiteiden rahoittamiseen ehdotettiin kuntien kannustamista.

5. Julkisen hallinnon yhteinen paikkatietoalusta -hanke

Mari Laakso esitteli Paikkatietoalusta-hankkeen tilannekatsauksen. Hankkeen tilanne on kuvattu tarkemmin [liitteessä 10](#).

Paikkatietoportaalin ensimmäinen pilottiversio julkaistaan syksyn aikana sisältäen portaalin pilotti sisältäen tallennus-laatuvahtiraportointipalvelun rakennuksille, älykkään haun beta-version, tiedonyhdistämispalvelun sekä osoitteiden sovelluksen pilotin. Vuoden 2018 loppuun mennessä tarkoituksena on laatia myös muun muassa liiketoimintamallin hallintamalliluonnos sekä toteuttaa Paikkatietohubin konseptointi. Hankkeen aikataulu löytyy tarkemmin kuvattuna liitteestä 10.

Maakunta-osahanke on käynnistetty ja hankekoordinaattorin haku on käynnistymässä. Asiasta tiedotetaan tarkemmin lähiaikoina.

Kuntien INSPIRE-velvoitteiden osalta Paikkatietoalusta mahdollistaa kaava-aineistojen ”as is” palvelujen toteuttamisen sekä harmonisoidut tietotuotteet rakennusten ja osoitteiden osalta.

Keskustelussa nousi esiin kysymys siitä, onko Paikkatietoalusta kansalaisille tarkoitettu palvelu. Puheenjohtaja kommentoi alustan olevan ensisijaisesti infrastruktuuri, jonka päälle on mahdollista rakentaa kansalaisille suunnattuja palveluita ja muuta liiketoimintaa. Myös Paikkatietoalustan suhteesta Paikkatietohakemistoon sekä kansalliseen maastotietokantaan (KMTK) keskusteltiin. Laakso kertoi KMTK:n olevan osa Paikkatietoalustan koontitietokantaa, mutta tietokanta voi sisältää myös muuta aineistoa. Paikkatietohakemistoon tallennettujen aineistojen metatietoja hyödynnetään Paikkatietoalusta-hankkeessa.

Kalvomateriaalin sivulle 3 (Nykytilan haasteet) kirjattua **ilmaisua ”paikkatietoja hyödynnetään heikosti” ehdotettiin uudelleenmuotoiltavaksi** muotoon ”Paikkatietojen hyödyntämisessä on vajaakäyttöä/ paikkatietoja hyödynnetään heikosti alan ulkopuolella”.

6. JUHTAn asiantuntijajaoston toiminnan tilannekatsaus

Aiheesta ei merkittävää uutta raportoitavaa.

7. Paikkatietoverkoston toiminnan tilannekatsaus

Soukki piti [Paikkatietoverkoston](#) toiminnan tilannekatsauksen.

Tilasto- ja paikkatietoyhteistyön edistäminen -kärkiteema järjesti kick-off-tilaisuuden 26.4.2018. Tilaisuudessa kärkiteeman kaksi työpakettia, 1) Tilastoinnin aluejaot sekä 2) Kestävän kehityksen indikaattorit, jaettiin työryhmiin. **Kiinnostuksesta osallistua kärkiteeman työhön voi olla yhteydessä Pasi Pielaan**, joka toimii kärkiteeman puheenjohtajistossa. Muiden kärkiteemojen osalta ei ole uutta raportoitavaa.

Paikkatietoverkoston katsaus 2/2018 lähetetään 18.6.2018.

8. Yrityskentän katsaus

Soukki esitteli paikkatietoalan yritysclusteri FLIC:n toiminnan katsauksen ([liite 11](#))

FLIC järjestää *Location Business Forum* -seminaarin osana [Paikkatietomarkkinoita](#) 5.–6.11.2018 tapahtuman jälkimmäisenä päivänä. Yksi teemaseminaari on vielä avoin. **FLIC ottaa vastaan ehdotuksia teemaseminaarin aiheeksi**. Yritysklusterin muut tulevat sekä menneet tapahtumat ja aktiviteetit löytyvät kootusti liitteestä 11.

9. Muut asiat

9.1 Paikkatiedot ja GDPR

Pohjoismainen INSPIRE & GDPR -kokous järjestettiin Kööpenhaminassa 7.6.2018. Suomesta kokoukseen osallistuvivat Panu Muhli, Mari Laakso ja Claudia Bergroth. Kokouksessa oli asiantuntijoita sekä juridiikan että paikkatiedon alalta. Muhli esitteli kokouksessa Päivi Korpisaaren osana Rakennetun ympäristön ja rakentamisen digitalisaatio -hanketta laatiman [Henkilötiedot ja paikkatiedot](#) -selvityksen tuloksia, joka herätti kiinnostusta pohjoismaisten osallistujien kesken.

Kokouksen tuloksena päätettiin perustaa Basecamp-verkkotyötila keskustelun jatkamiselle ja kokousmateriaalien jakamiseen. **Kiinnostuksesta liittyä verkkotyötilaan voi ilmoittaa sihteeristölle osoitteeseen inspire@maanmittauslaitos.fi.**

Keskustelua käytiin tietosuoja-asetuksen vaikutuksesta paikkatiedon kentässä yleisemmin sekä avoimen paikkatiedon ja paikkatietojen yhdistämisen tuomista haasteista. Esillä oli myös kysymys siitä, miten tiedon hyödyntäjät tulisi saattaa tietoiseksi siitä, että paikkatietoon muuta tietoa yhdistelemällä voi syntyä henkilötietoa, ja keskustelua käytiin mahdollisen ilmoituksen tarpeellisuudesta aineiston yhteydessä, esimerkiksi metatiedoissa. Todettiin, että asia vaatii yhä selvittämistä.

Puheenjohtaja esitteli lopuksi lyhyesti kansallisen tietosuojalainsäädännön tilanteen ([liite 12](#)). Tietosuojalakia koskeva hallituksen esitys (HE 9/2018 vp) on annettu eduskunnalle 1.3.2018, ja lainvalmistelutyö on tällä hetkellä käynnissä eduskunnassa. Tietosuojalaissa täydennettäisiin ja täsmennettäisiin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta, joka tuli sovellettavaksi 25.5.2018.

9.2 Paikkatiedot ja PSI-direktiivi

Euroopan komissio on laatinut ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin 2003/98/EY ("PSI-direktiivi") muuttamisesta. Valtioneuvoston on lähettänyt eduskunnalle aiheesta [U-kirjelmän \(U 35/2018 vp\)](#), jossa on kuvattu ehdotuksen tausta sekä sisältö.

Tiivistettynä PSI-direktiivin soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi uusiin tietoaaineistoihin ja toimijoihin. Tavoitteena on edistää julkisen sektorin lisäksi myös tiettyjen julkisia tehtäviä hoitavien yritysten hallinnoimien (paikkatieto)aineistojen uudelleenkäyttöä.

Komission muutosehdotus sisältää myös viittauksia INSPIRE-direktiiviin. Merkittävin muutos koskee delegoidun toimivallan myöntämistä komissiolle listan laatimiseksi keskeisistä paikkatietoaineistoista, joiden tulee olla saatavilla maksutta. Pyrkimyksenä on lisäksi selkeyttää PSI-direktiivin sekä INSPIRE-direktiivin välistä suhdetta.

9.3. Kansallisen aineistoluettelon päivitys

INSPIRE-sihteeristö on ollut yhteydessä ympäristöministeriöön neuvottelukunnan [edellisessä kokouksessa](#) sovittu mukaisesti suunnittelutarvealue- sekä rakennuskieltoaineistoja koskevien velvoitteiden selvittämiseksi. Ympäristöministeriö valmistelee parhaillaan vastausta yhdessä Suomen ympäristökeskuksen kanssa INSPIRE-sihteeristön toimittamaan kyselyyn.

Rakennuskieltoaineistoja ei selvityksen yhteydessä löytynyt ympäristöministeriön hallinnonalalta. Suunnittelutarvealueiden osalta tilanteen selvitys on vielä kesken.

Sihteeristön on ollut yhteydessä myös liikenne- ja viestintäministeriöön Helsingin yliopiston Seismologian instituuttiin tunnistamien paikkatietoaineistojen osalta. Sihteeristö selvittää parhaillaan mahdollisuutta tuoda aineistot osaksi INSPIRE- ja kansallista paikkatietoinfrastruktuuria yhdessä Seismologian instituutin kanssa.

Päätettiin, että Kansallista aineistoluetteloa päivitetään tarvittaessa selvitysten perusteella. Mahdolliset muutokset eivät vaikuta seuraavan seurantakauden seurantaan.

9.4 Neuvottelukunnan työtila

Neuvottelukunta hyväksyi ehdotuksen ottaa Confluence-työtilan käyttöön neuvottelukunnan kokousviestinnän ja -materiaalien jakelukanavana. Jatkossa kokousmateriaalit lisätään suoraan työtilaan. Käyttäjätunnuksia koskevilla asioissa voi olla yhteydessä sihteeristöön.

Seuraava kokous

Neuvottelukunnan seuraavan kokous on torstaina **27.9.2018** klo **9-12**, VM (nh. Jakovara), Mariankatu 9, Helsinki. Sihteeristö lähettää Doodle-kyselyn syksyn toisen kokouksen ajankohdasta.

LIITTEET

- Liite 1 [Asialista](#)
- Liite 2 [MIG-työn tilannekatsaus](#)
- Liite 3 [MIG-kokouksen 21.-22.6.2018 asialista](#)
- Liite 4 [INSPIRE-komitean kokouksen 22.6.2018 asialista](#)
- Liite 5 [Reporting Fitness Check - Ehdotetut direktiivimuutokset](#)
- Liite 6 [Possible revision of IR on data interoperability](#)
- Liite 7 [2018.1 Monitoring and reporting 2019](#)
- Liite 8 [Ehdotus INSPIRE-komitean työjärjestykseksi](#)
- Liite 9 [Paikkatietopoliittisen selonteon tilannekatsaus](#)
- Liite 10 [Paikkatietoalusta-hankkeen tilannekatsaus](#)
- Liite 11 [FLIC:n toiminnan katsaus](#)
- Liite 12 [Tietosuojalainsäädännön tilannekatsaus](#)